

Näringsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Remissvar avseende departementspromemorian *Ett gemensamt europeiskt järnvägsområde (Ds 2014:21)*

1 Inledning

JHRF består av 35 medlemsorganisationer, varav 32 ideella föreningar, som bedriver museitågstrafik. Samtliga föreningar som bedriver trafik på statens spåranläggningar är medlemmar i JHRF.

Verksamheten utövas i grunden med syftet att bevara och visa upp den historiska utvecklingen inom området.

När det gäller den järnvägshistoriska verksamheten utförs denna i grunden av tre typer av organisationer: föreningar som bedriver trafik på egen infrastruktur samt föreningar och Sveriges Järnvägsmuseum som i huvudsak bedriver trafik på statens spåranläggning, förvaltd av Trafikverket.

Dessa föreningar räknas av Transportstyrelsen som järnvägsföretag och lyder under (i stort sett) samma regelverk som de "egentliga" järnvägsföretagen, särskilt då de föreningar som bedriver museitrafik på statens spåranläggningar. Väl ute på spåren fungerar den museitrafik som bedrivs på statens spåranläggningar som vilket som helst av de kommersiella järnvägsföretagens trafik – man delar spårutrymme, behöver ta hänsyn till varandra och stundtals samarbeta. Det som skiljer är syftet med trafiken – ett kommersiellt järnvägsföretag utför transporter, museitågtrafikens "järnvägsföretag" levandegör järnvägens kulturarv.

Totalt körs årligen ca 200 000 museitågs-km i Sverige varav ca 60 % på statens spåranläggning (2012).

Detta ska jämföras med de totalt ca 140 miljoner tågkilometer som utförs per år.

2 Sammanfattning

JHRF är positiva till det mesta av promemorian beskrivningar och förslag. Förbundet pekar dock på att den i betänkandet använda termen *museijärnvägar* innefattar krav på egen infrastruktur och således utesluter den museitågstrafik som bedrivs på statens spåranläggningar, vilket är förbundsmedlemmarnas huvudsakliga verksamhet och föreslår därför ett antal modifieringar av de föreslagna författningsändringarna. Förbundet önskar dessutom tillföra beskrivning av framhåller förekomsten av museitågstrafik (på statens spåranläggningar) bland övrig persontrafik. Vad gäller licens, säkerhetsintyg och nationellt trafiksäkerhetstillstånd framhåller förbundet att marknadsprövningsavsikten med licensens innebär att även museitågstrafik på statens spåranläggningar bör kunna omfattas av nationellt trafiksäkerhetstillstånd eller, om detta ej går, licenskraven bör anpassas till museitågstrafikens art och omfattning.

3 Synpunkter

JHRF ställer sig i huvudsak positiva till betänkandets beskrivningar och förslag, men undantag för det nedan anförda.

3.1 Användande av termen ”museijärnväg”

I promemorian används genom termen *museijärnvägar* avseende museitrafik på järnvägar. Förbundet måste här peka på att det förekommer en otydlighet i denna terminologi, eftersom termen *museijärnväg* inte omfattar den enligt ovan (vår punkt 1) relativt omfattande trafiken med museitåg på statens spåranläggningar, vilken är den huvudsakliga inriktningen på förbundets medlemmars verksamhet. En museijärnväg definieras som en ”anläggning vars syfte är att återskapa en äldre järnvägsanläggning” (ur Museibanornas Riksorganisations stadga 2007-03-10). I detta begrepp ingår alltså att en museijärnväg opererar på egen infrastruktur.

Om också museitrafik på statens spåranläggningar ska omfattas av författningsändringarna bör en annan terminologi användas, se nedan.

3.1.1 Modifiering av författningsändringar

Promemorian, **1 kap 5 §**:

”...

2. vilka fordon som är *museijärnvägsfordon*.

...” (vår kursivering)

Enligt vår punkt 3.1 ovan föreslår vi att termen *museifordon* används i stället.

Promemorian, 4 **kap 2 §**:

”Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte för den som utför till sin omfattning obetydlig trafik med museijärnvägsfordon eller annan liknande materiel.
...”

Förbundet föreslår att lydelsen i stället borde vara:

”Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte för den som utför ~~till sin omfattning obetydlig~~ trafik med *museifordon* eller annan liknande materiel.
...” (ändringar kursiverade)

Förbundet anser att det är syftet, inte omfattningen, som ska avgöra och att termen museijärnvägsfordon ändras enligt vår punkt 3.1 ovan.

3.2 Promemorians punkt 3.1 Trafiken och trafikaktörerna (järnvägsföretagen)

Förbundet understryker på nytt och det också finns järnvägsföretag (vanligen ideella föreningar) som utför museitrafik på järnvägar. Det som skiljer från de andra järnvägsföretagen är syftet med trafiken – ett kommersiellt järnvägsföretag utför transporter, museitågstrafikens ”järnvägsföretag” levandegör järnvägens kulturarv.

3.3 Promemorians punkter 5.3 Bestämmelsen om särskilt tillstånd upphävs och 5.4 Nationellt trafiksäkerhetstillstånd

Förbundet noterar med intresse att licensen avser marknadsprövning – säkerhetsprövningen genomförs genom säkerhetsintyget. I promemorians punkt 5.4 anförs att det inte är relevant att ställa marknadskrav på fristående museijärnvägsnät. Förbundet vill framhålla att det inte heller är relevant att ställa marknadskrav på museitrafik som utförs på statens spåranläggningar – syftet är detsamma som på museijärnvägarna, att levandegöra järnvägens kulturarv – varför även museitrafik på statens spåranläggningar bör kunna regleras genom Nationellt trafiksäkerhetstillstånd.

Förbundets vill för tydlighets skull framhålla att säkerhetsprövningen givetvis är relevant även för museitrafik – det är marknadsprövningen som är irrelevant i sammanhanget.

3.4 Promemorians punkt 5.5 *Licenser får anpassas till verksamhettens art och omfattning*

Förbundet anser att – om Nationellt trafiksäkerhetstillstånd inte kan användas för museitrafiken på statens spåranläggningar – anpassning av licenserna är synnerligen angeläget för denna museitrafik. Trafiken utförs i huvudsak

- av ideella föreningar med begränsade resurser
- inte med syfte att transportera personer, utan för att levandegöra järnvägens kulturarv
- inte som regelbunden trafik i meningen daglig trafik året runt utan trafik i samband med evenemang, järnvägens eller andra (kultur)evenemang.

För JHRF

Jonas Svartlok.
Ordförande